

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K - Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A milléniumi év küszöbén.

Budapest, 1895. augusztus 17.

A nyárnak vége lett hirtelen, habár a hivatalos naptár szerint ez az évszak még körülbelül egy hónapig eltart. Megkezdődött a munka új időszaka, a szokásos sorrend szerint a színházak újból való megnyitásával, melyet a nyaralókból hazatérő fővárosi közönség nyomon követ és ezuttal a hirtelen ősze forduló időjárás csak elősegíti a szünidők mielőbbi befejezését. A miniszterek augusztus 20-ik napjára, szent István király ünnepére szoktak összeseregleni és mindjárt tanácsot ülnek a jövő évi költségvetés felett, melyet a nyári szünetek alatt a szakemberek összeállítottak, mellékletekkel, kimutatásokkal felszereltek. Ennek a hónapnak a végén a főpapi kar is konferenciájára gyűl össze a fővárosba, hogy megcsejénálja maga részéről a nagy nyitányt az egyházpolitikai törvények végrehajtásához. Ime, egyszerre belezökkenünk ismét a politika kerékvágásába, egymásután befordulunk a milléniumi évbe, mely a mostani ősszel kezdődik és valószínűleg csak a jövő évi milléniumi országos kiállítás berekesztésével, november derekán fog véget érni, mert a jövő évi nyári saisonról szó sem lehet. Ennek az időszaknak igen mozgalmasnak, érde-

kesnek kell lenni és mindennek a nemzeti élénkségnek a központja kell hogy a főváros legyen.

Ebben a tekintetben ugyan restséggel nem vádolhat senki bennünket. A főváros lakossága meseszerű szorgalommal és lázas iparkodással készül a milléniumi évre. Az építkezések és a számítások oly nagy mérveket öltöttek, mintha csak századok munkáját iparkodnánk helyrepótolni a jövő tavaszig. Az emberi szorgalom csudái kétség kívül meg fognak ragadni mindenkit. Az idegent elismerésre kényszeríti a magyar nemzet életrevalósága iránt, hazánk büszke fiainak pedig önérzetét, hazafias lelkesedését fokozni, erősíteni fogja a nemzeti erők összpontosítása, mely a milléniumi évben nyer kifejezést. Az erkölcsi siker bizonyos, az anyagi siker talán kevésbé bizonyos, jól lehet alapos a remény, hogy az egész világ bizalmát és élénk érdeklődését sikerül majd fölkelteni a magyar nemzet és a magyar állameszme iránt, melynek alkotó erejét kimutatnunk a legfényesebben sikerülni fog.

Az a frázis, „Él Buda, áll magyar még” testet fog ölteni és a költő ihletett jóslata valóság lesz. A multat és a jelent látják itt együtt és jövőnkben többé kételkedni senki sem fog. Mi magunk ebben legalább nem kételkedtünk eddig sem

soha, mert mindig úgy dolgoztunk, olyan számítással éltünk, mintha örökké élnénk, messze a korlátolt elme véges határain túl. Ebben az erős nemzeti érzésben van az a csudálatos eleven erő, mely mindig megiffjítani tudta ezt az országot, akár hányszor szétdukták, szétrombolták azt az ezer év százados viharai. Ez az erős nemzeti érzés volt az, melynek képmását csak a természetnek ama titokzatos erőiben találjuk, melyektől újra kihajtának, virágoznak, gyümölcsöt hoznak a fák, a növények a hosszú fagyos tél után és felárad halottaiból az egész nagy természet, melyet még hó- és jégszemfödél takart. Az organizmusnak ezt a titkát még nem fejtette meg a tudomány, de azt a titkot, mely hasonlóan a nagy természet kitavaszkodásához annyiszor feltámasztotta halottaiból, annyiszor lábra állította az elbukott és elbuktatott nemzetet, melynek jövője felett már annyiszor kétségbe estek, ezt a titkot igen ismerjük történetünkben, hagyományainkból, kezdve a honfoglalás nagy fényétől mostanig. Ez a nemzet megfoghatkozott fizikai és értelmi erejének pótlása új elemeknek felvétele által. A faji és műveltségi exkluzivitás volt oka a történelemben már csak névleg ismert, egykor pedig hatalmas nemzetek elenyészésének. Az exkluziv sabinok és volszok megmaradtak

TÁRCZA.

Birike levele.

Irta: Reim Lajos.

Kedves, aranyos Tinikém!

Utaink szétváltak egymástól. Te zárdába kerültél, én pedig boldogtalan menyasszony lettem. Értes meg jól, — boldogtalan menyasszony! Hát lehet-e boldogságot képzelni egy potrohos disznókereskedő oldala mellett? ... Ugy-e nem? De hát mond édes Tinikém, mit tegyek, mikor véglegényem olyan dús gazdag. Csak nem adhatok a magam szorenésének kosarat. — Véglegényem egy potrohos, nagyon, de nagyon rut ember. Olyan kövér, hogy jeggyűrűjét akár karperecz gyanánt is hordhatnám. Őszintén mondván: egy kis vonzalmat sem érzek iránta, de azért hozzá megyek, ezerszer is hozzá megyek. Hja, édes Tinikém, ha hozzá nem akarnék menni: nekem is csak egy menhelyem volna, — a zárda. Oh, ettől irtózom én, s ezért inkább a korpa közé keveredek, — hadd egyenek meg a disznók.

Tehát elváltál tőlem aranyos Tinikém s most a zárda vasrácsos ablakából messze távolban névednek szemeid. Tudom én, hogy a be nem fejezett ábrándképeid s titkos eszményeid nem egyszer tűnnek fel szemeid előtt. De a vaskapu bezárult mögötted s most már késő a megbánás. Mért is voltál oly érzékeny, oly gyöngelékű! Lásd az én ideálom az az ártatlanképű Daru Gyurka, aki minden nap nálunk „kosztolt”, — megszokott a szoba-

leányunkkal, s a szemtelen még a „brosomat” is elvitte magával. Lásd, lásd, engem is nagy megpróbáltatás ért, de én még sem kezdtem el nyafogni, pityeregni s nem vonultam a zárda falai közé, lemondani a világról. Most férjhez megyek, boldogtalan leszek, de oly vagyonom lesz, oly fényűzést folytathatok, hogy lassan-lassan beletörődöm majd sorsomba.

Oh, miért nem vagy most mellettem?! Milyen más életet élnénk. Az estélyekre, színházakba, — de még vadászni is együtt mennénk. ... Zárdába vonultál! ... Fiatal éveid legszebb bimbókorában mondtál le a világról. És miért? ... Ha-ha-ha! igazán neveltséges csekély ok miatt. Szeretted, — ez az egész. A város legszebb fiatalembere udvarolt neked, — atyád patvaristája. Igaz, hogy esinos gyerek volt az a Kádár Laczi, de hát még sem hozzád való. Te még is szeretted és titokban szived teljes hevével rajongtál érte. Hányszor, de hányszor meglőztél társaságotam ő miatt.

Jól emlékszem, — hisz' én is jelen voltam — mikor atyádhoz belépett s remegő hangon tolmácsolta közös érzelmeidet. Atyád elpirult a dühtől, — csemetett s a szolgálkával kidobatta. Te erre behorogtál a mellékszobából s zokogva borultál atyád lábaihoz. Atyád elfordult. ... A kapu alatt lövés dördült el. ... A eselések összeszaladtak s te is örülten siettél lefelé a lépcsőn. ... Egy szolga tartott fel azzal, hogy neked nem szabad még ilyeneket látni. ... Nem is láttál te semmit, csak néhány nap múlva egy fejját Kádár Laczi nevével. ...

Akkor határozta el magad arra, hogy zárdába vonulsz. Szándékod megvalósult. ... Mikor ko-

esiba ültél, bánatos, halvány arczezel néztél végig hozzád tartozóidon s megcsókoltad a legutolsó eselédet is. Csak hű szolgálód és én szálltunk be veled a kocsiba, hogy elkísérjünk az „utolsó utra”. A koesi a temető mellett haladt el gyorsan robogva.

... Itt fájón néztél végig a sírokon, melynek egyik fejfáján saját gyászfatyolatod lengte az alkonyi szellő. Szemeid könnybe lábadtak, de zokogásod elveszett az esteli harangszó mélabus kongásában. A temető, a szülőváros eltűnt s te másnap már a zárda falai között voltál. ...

Ezek a dolgok elevenednek most fel szemeim előtt. Oh, miért határozta el magadat erre a lépésre?! Hiszen szép, előkelő, vagyonos leány voltál, kaphattál volna még különbség véglegényt is, min én. Most ott a zárda falai között fogsz elhervadni, míg, ha itt maradtál volna: most élhetted volna csak világot. ... Lásd, nekem meglehetősen vigan folynak le napjaim. Holnap is fényes estély lesz nálam, melyre meghívtam a fiatalemberek színe-javát. ... Most jött városunkba 2 század huszár. ... Nincs is fogalmad milyen fess tiszték vannak közöttük. Oh, Tinike, Tinike mit tettél! Egy szegény téntanyalóért lemondta fényről, gazdagságról és a világról. ... Szegény esacska teremtes, szivemből sajnállak.

Apropó! Azt írod leveledben, hogyha igazán szeretlek: tegyek Kádár Laczi sírjára néhány száz virágot. Ugyan Tinikém, hogy kívánhatsz ilyen tőlem, hiszen azt sem tudom, hol áll a fejem, annyira vendégem van mindennap; — no, meg aztán egy szegény téntanyalóért csak nem fogom a temetőben a finom ruháimat bepiszkítani.

nyomorult kecskepásztoroknak, míg a római nép elborította, elárasztotta az egész földkerekséget és beleszakadtak az akkori fajok, mint folyamok, patakok a tengerbe és senki sem ismert rá idővel, hogy honnét eredtek, honnét fakadtak. Nyelvre, erkölcsökre, műveltségre római lett az akkori egész művelt világ és alkotásaiban mindörökké élni fog a nagy római nemzet; a mostani Európa műveltségének gyökerei is ebbe a termékeny római talajba nyulnak be.

(Végo köv.)

Politikai hírek.

Az őszi ülés-szak munkatervéről. A legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy a két hátralevő egyházpolitikai törvényjavaslatot (a vallás-szabadságról és izraeliták reczipiálásáról) a kormány a képviselőház bizottságának megállapodása értelmében kívánja tárgyalni. A két javaslat tárgyalása az őszi ülés elejére fog esni, még pedig az izraelita vallásról szóló javaslat lesz, mivel ez a törvényjavaslat az izr. vallást bevett vallásnak deklarálja s így pragmatikailag meg kell hogy előzze a vallás-szabadságról szóló törvényt, mely a bevett vallások s közöttük az izr. vallás jogviszonyát is szabályozza. A mi a főrendiház magatartását illeti, beavatott politikai körökben ez elé mostmár nem tekintenek aggodalommal. — Az ülés-szak elején fog elővetetni a választási ügyekben való kuriai bíráskodásról szóló javaslat is, mely most már teljesen megérett a parlamenti tárgyalásra. Az őszi hónapokat azonkívül természetes az 1896. évi budget fogja kitölteni s karácsony előtt valószínűleg még a közigazgatási törvényről szóló törvényjavaslat is elő fog vetetni, amely javaslat a fennálló közigazgatási szervezetben is életbeléptethetőnek mutatkozik. Valószínű azonban, a közigazgatás végleges reformja előtt csak egyetlen közigazgatási reformot fognak föllátni a mostani pénzügyi közigazgatási bíróság kompetenciájához hasonló jogkörrel.

A közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatokat, még pedig az egész csoportot egy-szerre, a kormány a millennium előtt, tehát még a most következő ülés-szak vége felé fogja a képviselőház elé terjeszteni. A javaslatok az egész reformot ki fogják meríteni és a közvéleménynek módjában lesz azokkal jóval a tárgyalás előtt foglalkozni. A kormány, mint tudva van, a nagyfotosságu reform keresztülvitelére nem tartja elegendőnek az országgyűlés 5 évi ciklusának hátralevő utolsó esztendőjét, amelynek javarésztét különben is a nemzeti millennium tölti ki. Azonfelül sokkal jobban megfelel az alkotmányos élet követeléseinek — és ennek a Bánffy-kabinet kiváló fontosságot tulajdonít, — hogy a nagy organikus reformot új képviselőház tárgyalja melynek megválasztásánál az egész reform tervje a részletekig ismeretes volt és a választó polgárság megelőző kritikája tárgyat képezte. E szerint a közigazgatási reformjavaslatok a jövő választás során (melynek ideje még nincs meghatározva) a képviselői programok alkatrészeivé lesznek és az országnak módjában lesz a javaslatok sorsa fölött a választási urnáknál határozni. Kivételt képez a közigazgatási bíróságról szóló javaslat, mivel ennek szükségességéről és sürgősségéről a pártok között vita voltaképpen nem forog fenn s eredetileg is külön javaslat alakjában került a képviselőház elé. Ez, mint már fennebb van említve, még az őszi ülés vagy télen a két ház elé kerül s a bíróság már 1896-ban életbe léphet.

Fővárosi levél.

Budapest, 1896. aug. 24.

A székes főváros kezdi felvenni rendes élénk képét. A lefüggönyözött ablakok lassan-lassan felnyílnak s rajta fiatal szobacziek dugdossák ki fehér főkötős fejcskéiket.

A rend éber őre, az utcasarkon ügyelő Andris bácsi örömmel veszi ezt tudomásul, mert mi ü-

rés-tagadás, jól esik ám neki is, ha amott felülről poros redőnyök helyett amolyan apró csillagszemek ragyognak feléje.

Pedig hát Szent István napján ugyanesak kevés ideje volt azokkal a hamis csillagszemekkel törődni. Azok a jó vidéki atyafiak — kik Szent István napjára felrándultak a fővárosba — esapatonként jártak be az utcákat s természetesen nem tudva eligazodni, folytonos kérdészköddéssel zaklatták az Andorékat.

De hiszen meg is járták. Mióta a posztikisztlí megkerült, alig akarnak szóba állni az emberrel.

A posztikisztlí téma ismét felszínre került. Soha annyi komisz vicz nem járt szájról-szájra, mint most.

Ha az ember a kávéházban egy regalitást kér, a pincér már kérdőleg fordul oda társához:

— Te, nem a Csombornak sógora ez??

Hogy menyire graszál itt a posztikisztlí: bizonyítja az is, hogy a városligetben már szélteben fütörészik ezt a legújabb posztikisztlí nótát:

„Be van esukya az „Arany sas”
Az ajtaján lakat és vas;
Dutyiban ül mostanába,
A hotel híres gazdája,
Csombor bácsi dutyiban ül,
A szemébe fájó köny gyűl:
Tördeli a kezét, — de kár,
Oda van a posztikisztlí már!”

Ezt a híres nótát Bálint Lajos fővárosi dalke-reskedő adta ki s a városligetben most 2 kr-ával kínálják.

Azok a jó vidékiek, kik Szent Istvánkor Budapestben voltak, ha más emléket nem is, de egy posztikisztlí nótát okvetlen vittek haza a fővárosból.

A székesfőváros elevenségét nagyban elősegíti a tanév kezdete. A Bukovai Abszik egy része már megérkezett s eleve kvártély után néz. Nekik meg lehetős nehezen megy a lakás keresés, mert — fájdalom — az olyan humánus hiszékeny házi-kisasszonykák, kik egy házassági ígéretért felére szállítják a lakás árát — ma már veszendőben vannak.

Hát nem is esoda, mikor a mamák folyton azt hangoztatják: csupa svindli a világ.

Pedig hát a golyák a svindlerok, miért hoznak több leányt, mint fiút.

A politikában még nem észlelhető semmiféle mozgás; vagyis még „nem fuj a szél, nem forog a politikai szélmalom”.

A kormány feje br. Bánffy Dezső már megérkezett a fővárosba s a politika szünetelését most arra használja fel, hogy sorba látogattja a színházakat, ezirkszút s a kiállítás építkezéseit.

Jaj, csak a városligeti söresarnok felé ne vetődjön.

A tarka abroszos asztalok között ott ül gróf Károlyi Gábor, Horváth Ádám társaságában s szorgalmasan fogyasztja a friss habos komlót. Közvetlen asztaluk mellett néhány anarchista kinézésű sváb kövező-legények rekodt hangon énekl:

„Aber ans muss noch auss!
Und wan a Gnödl an Guld'n kost“.

Ime bizonyság Isten előtt, hogy ivásban az emberek egyformák.

Reim Lajos.

Vidéki levél.

A zabolai kosaras bárlól.

E lap 64-ik számában két „jelen volt” iparkodik meggyengíteni azon állítást, hogy egy magántermészetű mulatságnak nincs helye az iskolában; minden ebbeli erőlködésök azonban elvész a személyeskedések halmazában.

Az első „jelen volt” is mond badarságot. Azt mondja ugyanis, hogy a meg nem hívottak legnagyobb része nem volt tisztában a kosaras táncmulatság fogalmával. Ez azt tenné, hogy akik ott nem voltak, nem tudnak olyan pánkót, meg lapótyát sütni s azt egy vagy két szép pirosrasült csirkével, meg egy pár liter borral egyetemben egy „radinás” kasba elhelyezve, a rendező uraknak oda küldeni. Vagy nem tudnak a késsel, meg a villával úgy elbánni, mint a jelen voltak. Nem tudják „animóval” lejteni a „lándallist” s a szájukat sem tudják olyan szép „pirimókosan” „csongójgatni”.

Pedig hát mi zabolaiakul mind egy szőrü-bőri emberek lévén, amit az egyik ilyen dolgokban tud, a másik is ép oly jól tudja: „tisztesség” dolgában pedig a meg nem hívottak egy eszettel sem állnak hátrább, mint a jelen voltak. Kár volt tehát ugy elszólnia magát.

A második „jelen volt” még jobban kitesz magáért. Mond nagyokat, ezirákat. Emleget ugor-kafának kimagasló csuesát, fényes tehetség gyenge szikráit, önhittséget, elbizakodást, kicsinykedést stb. stb.

Mindezt pedig azért, mert ők tartnak — amint ő mondja — egy családias mulatságot egy közintézet helyiségében. Ezt nyilvánosságra hozza. Tudósításában nem tud egyébről beszámolni, csak arról, hogy jól ettek, ittak és táncoltak. Erre egy valaki (mondjuk én) véleményt kockáztat, mely szerint egy iskolahelyiségnek nem az volna a rendeltetése, hogy ajtóit kitaruljanak csupán azért, mert egy jökdvű társaságnak úgy jön, hogy ott egyik-igykék.

Kérdezi, hogy ki vagyok. Az nem lényeges, hogy ki, hanem, hogy mit mond. Azt is kérde, hogy miért használók sértő kifejezést egy társasággal szemben, amikor azt a társaságot „eszem-izsom” társaságnak neveztem. Én egyáltalán nem akartam sérteni, sőt nagyon is tiszteltem annak a társaságnak apraját, nagyját, de hát amint a hírlapi tudósításból is kitűnt, ha az a társaság nem gyakorolt egyebet, csak eszik, iszik és tánczol, akkor én nem is nevezhetem azt sem jótékonykodó társaságnak, sem ajtatokodó gyülekezetnek. Annak — bár a „jelen volt” által ajánlott nyelvtant felbujtam — most sem találok jobb jelzőt: „eszem-izsom” társaság.

Én azt mondtam s most is az a nézetem, hogy egy olyan mulatozásnak, melynek niesen egvéb erkölcsi célja, csak az evés-ivás, nincs helye az iskolában. Ez nem csak egyedül arra a társaságra vonatkozik.

Aztán mit is mond a nótá:

„Hogy tudja meg az a híres dáma!

Aki nem a, ne vegye magára”.

Azt mondja „jelen volt”: „hiszem vagy nem, sajnál engem. Hiszem s köszönöm is a jóindulatát. Azonban sajnálatra méltóbb az a csakugyan ugor-kafán gunnyaszkodó erkölcsi állapot, amely uralja egy magának kiváltságokat vindikáló társaság rendezőségét akkor, amikor elhittette magát a bizonyítani akarja másokkal is, hogy nekik et comp. a mások kizárhatási jogával jussuk van, amikor a gyomruk éppen úgy kívánja, rongálni az iskola-épületet ingyen, anélkül, hogy akár annak a szegény iskolának, akár valamely más jótékonykezél ol-tárára bár egy polturát odadobnának.

Én azt hiszem, hogy azok között a meg nem hívottak között, kik a kosaras bál fogalmával „jelen volt” szerint nem voltak tisztában, akadott volna akárhány, aki a testi élvezetet össze tudta volna egyeztetni a jótékonyosság gyakorlatával.

A néhai b. e. Demőn keresztelőjén biz’ én nem voltam szerencsés ott lehetni, sem anyakönyvi kivonatával nem rendelkezhetem s mégis tudom s tudnia kell mindazoknak a zabolaiaknak leírni az ő nevét, akik hírlapi tudósítás végett pennát fognak a kezükbe. Hogy „jelen volt” nem tudta helyesen leírni az említett nevet, sorai után nem esodálkozom. Ő — mint látszik — csak azoknak a jeleseknek ismeri a nevét, akiknek a keresztelőjén jelen volt, vagy a kiknek anyakönyvi kivonatát bírja. Egyébként nem mondott volna olyan ügyetlenséget.

Hogy egy egész társaság hol jár, mit tesz, hogy Sári nénémet rétesre megégett egy kiesit, a Terézsié pedig sületlen maradt, a Jutka pánkója meg-tippadt, vagy hogy személyenként hány litert ittak meg, — igaz van — semmi közöm, ninesen hozzá. Hanem igen is van közöm ahoz s van köze minden meg nem hívott zabolainak, hogy abban az iskolában ne dáródózzon senki, mert:

„Szent az a hely, minden azt jelenti,
Illetlenül meg ne sértse senki”.

Bernát Gazsi azt mondogta, hogy Pesten oly óriási szunyogok vannak, hogyhá-ha megszurnak egy téglát, harmad napra emeletes ház lesz abból.

Az iskola-épület nem emlékedett fel oly könnyen. Az államnak mintegy tízezer forint hozzájárulásával s Zabolai község, mint erkölcsi tes-

Elnök: Mi a foglalkozása?

Vádott: Seprükötés és favágás.

Elnök: Irni, olvasni tud-e?

Vádott: Nem biz én, istálom.

Elnök: Vagyon-e van-e?

Vádott: Jajajaj, hogy volna istálom.

Elnök: Volt-e büntetve?

Vádott: Csak hétszer istálom, 5-ször lopásért s kétszer testi sértésért.

Elnök: Beszélje el, hogyan lopta el 1894. december 16-án a kovásznai Balázs János 19 frt értékű bundáját?

Vádott: Ugy volt istálom aláson, hogy Furus Miklós társammal pálinkáztunk, mert a kinek gyermeke van, bujába is iszik, itaska voltam s a Balázs János nyitott házába bementem, az ágyon egy bunda volt, karomra vettem s elvittem. Künn az utcán Furus Miklóssal összetalálkoztam s ketten a lopott bundát elvittük Zágonba s ott Román Péternek 2 frt 40 krért eladtuk, kinek azt mondtam, a bundát lettem.

Ezután Furus Miklós hallgattatott ki, s ő is beismerte, hogy a bunda elidegenítésére közreműködött, majd Román Péter is beismerte, hogy a bundát Budi Lajostól 2 frt 40 krért megszerezte, miután azt hitte, hogy eladó a bundát lelte.

A vádbeszéd meghallgatása után a kir. tszék. Budi Lajost a btk. 333. §-ban írt, s 338. §-a szerint minősített a 340. és 341. §§-a szerint büntetendő lopás büntetettért 2 évi fegyházra, 3 évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére;

Furus Miklóst a btk. 370. §-2-ik bekezdésében írt gazdaság vétségeért 14 napi, Román Pétert ugyanazért 8 napi fegyházra ítélte.

Az ítéleten vádlottak és közvádó megnyugodtak, Budi Lajos rögtön hívásra tétetett, hol a bunda miatt a kánikulában valószínűleg melege lesz.

Mezőgazdasági közlemény.

A rezgő nyárfa.

A rezgő nyárfa. (*Populus tremula*) mondhatni teljesen el van nálunk hanyagolva, aminek okaként kétségkívül az, mert nem ismerik annak nagy becsét, ami annyival is inkább hiba, mivel ugyancsak sok, silányabb mocsáros területeink vannak, amelyeknek alig vesszük számot tovább hasznát, míg rezgő nyárfa tenyésztéssel az ilyenféle helyeket esotleg tisztességesen jövedelmezővé tehetnénk.

De hát miben áll ennek a fának becses volta? Hiszen, mint a nyárfák általában, sem tűzre, sem szerszám vagy épületfának nem valami sokat ér.

Nem is ebben rejlik a rezgő nyárfa nagy értéke, hanem abban, hogy ez adja a legkitűnőbb gyufának való anyagot s ennek a fáját használják többek közt az ismeretes svéd gyúfához is.

Hogy pedig mily tömördek fa földmgy évenként a gyufagyártásra, kitűnik abból, hogy csak rezgő nyárfát több mint 300 ezer köbmétert dolgoznak föl évenként az európai gyufagyárak. Pedig ezenkívül még használják e cefra a hársat, nyírfát, közönséges nyárfát, jegenye, lucz és kanadai fenyőt is, melyek azonban korántsem oly alkalmasak gyufának, mint a rezgő nyár.

Ezen fának rostjai egyenletesek, szép fehérek, apró göresök nincsenek benne, évgűrűi szélesek, egyenletesek, aztán a fa igen finom likacsos, minek következtében nagyon gyúlékony, míg a többi említett fánál ezen kellékek egyike vagy másika hiányzik, miért is a gyufagyárosok mindig a rezgő nyárnak adják az elsősort s azt jól meg is fizetik.

Eddig ezen fa legnagyobb részét Oroszország szolgáltatja, de a roppant fogyasztás folytán itt is érezhetőleg megfogyott már ez a faem, úgy, hogy

a szükségletet nem képes már teljesen fedezni, minőlfogva ára is jól fölment, nevezetesen egy francia szaklap szerint 32—35 frank köbméterenként.

A rezgő nyárfa, habár nem tömegesen is, sok felé el van terjedve, de gyufagyártási célra alkalmas fát nem minden helyen növel, pl. homoktalajon a törzse nem mindig fejlődik elég szépen s rendszeren göresös lesz a fája.

Legalkalmasabb hely számára, ahol szép gyufának alkalmas fát növelhet, a közép kötöttségű, jó erdőben levő talaj, hol a kéreg világos-zöldes színű marad s csak akkor foszlik le, midőn a törzs már jó vastag. Az ilyen külsejű fáról föltehetjük, hogy gyufagyártásra alkalmas anyagot ad.

Különbben a fa kora is nagy befolyással van a kasználhatóságra. Így pl. a vén fa többnyire odvas s e mellett már nem elég kemény ahhoz, hogy gyufaszálnak földolgozható legyen, míg a nagyon fiatal gyufa vékonysága miatt nem használható. Legjobbak a 25—50 éves, 40—60 centiméter vastagságú fák.

Ezen fának a szaporítása könnyű, mert bő magtermése szokott lenni, melyek nyáron megérve, könnyen kikelnek s kellő gondozás mellett a belőlük kikelt csemete gyorsan tenyészik tovább.

Lehet ugyan gyöksarjakról és dugványokról is szaporítani, de mégis jobb fát szokott a magról nevelt adni, mint az emigy szaporított.

Az erdőben, nevezetesen a bükkösökben is jól tenyészik, de innen eddigelé rendszeren ki szokták volt irtani, mint csekély értékű fát.

Valószínű, hogy az Alföld mocsáros vidékein jól fogna ez a fa sikerülni, mert az ilyen helyeken most is láthatni helylyel-közel igen szép és egészséges, hatalmasen fejlett példányokat. Azt kellene tehát kipróbálni, hogy az itt termelt faanyag minősége alkalmas-e gyufagyártási célokra s ha igen, akkor késedelem nélkül hozzá kellene fogni, a neki való területen, nagyobb mérvű tenyésztéséhez.

HIRDETÉSEK.

A KOVÁSZNAI

HANKÓ és HORGÁSZ ÁSVÁNYVIZEK

főraktára:

ifj. Jancsó Mózes

könyvnyomdájában,

a hol kisebb mennyiségű vásárlásnál 1 üveg
viz ára **5 kr.**

Kovásznai Fürdő Részvénytársaság
Igazgatósága.

Ny. Ifj. Jancsó Mózes-nél Kézdi-Vásárhelyt

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkáltruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle **divány ottománok** faragotttömören hajlított **faszékek**, és **fügönytartók**, **tükrök**, **toilett-asztalok**, **lőszőr és tengerifü mátráczok**, **gyermek-kocsik** és **sodronyágybetétek** galvanizált sodronyból, **tömör fakerettel** és **vasalással**, egy nagy ágyra darabja 9 forint.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

(111) 5—20.

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában

olcsó áron

felvétetnek.